

Sønderborg Lærerkreds

Sønderborg fredag d. 15/1-2010

Nyhedsbrev fra Arbejdsmiljøudvalget

Vi havde i januar/februar måned 2010 planlagt vore årlige gruppemøder for Kreds 91 Arbejdsmiljørepræsentanter (AMR).

Disse møder har altid været populære, idet AMR'erne her i en mindre kreds har kunnet udveksle erfaringer og få gode ideer.

På baggrund af kun ca. 50% tilmelding til gruppemøderne i år, har vi i Arbejdsmiljøudvalget valgt at aflyse gruppemøderne i jan/feb.

Det er ærgerligt, at så få melder sig til, især på baggrund af det øgede timetal til arbejdet som AMR jf. A08.

Vi ønsker dog stadig at afholde disse gruppemøder og flytter dem derfor til følgende datoer – starttidspunkt kl. 15.00:

- Onsdag d. 5/5 – ØEN – Augustenborg Skole
- Onsdag d. 12/5 – BYEN – Humlehøj-Skolen
- Onsdag d. 19/5 – LANDET – Kværs Skole

Tilmelding til arrangementerne senest onsdag d. 17/3-2010

Vedhæftet "Aktuelt om arbejdsmiljø" fra DLF.

Med venlig hilsen
Henrik Skrydstrup
(Arbejdsmiljøudvalget)

Aktuelt om

arbejdsmiljø

- for sikkerhedsrepræsentanter i Danmarks Lærerforening

Nr. 1/2010

Fokus på voldspolitik og konkurrence om voldspolitik på www.dlf.org

I Danmarks Lærerforening er der i september 2009 foretaget en undersøgelse, hvor vi bl.a. har spurgt medlemmerne, om de har kendskab til voldspolitikken på deres arbejdsplads og hvorvidt man har indtryk af, at denne voldspolitik virker.

44 % af de adspurgte kender arbejdspladsens voldspolitik og af dem oplever 70 % at voldspolitikken virker effektivt.

De lærere, der har været udsat for vold, trusler om vold eller chikane fortæller, at de har fået god og tilstrækkelig hjælp af deres ledelse og/eller af deres kolleger:

”Jeg har kunnet komme til min skoleleder og tale om problemerne, og ved, at hvis det udviklede sig, havde jeg dem i ryggen.”

”Ledelsen har været gode til at tage hånd om os, der arbejder med en særlig elevgruppe”

Og på spørgsmålet om hvem man modtog hjælp fra fremhæver langt de fleste, at kolleger er gode og støttende, og at man mange steder sætter tid af til samtaler om hændelserne.

Desværre viser undersøgelsen samtidig, at der er rigtig mange, der ikke har kendskab til om arbejdspladsen har en voldspolitik, eller som oplyser at arbejdspladsen endnu ikke har vedtaget en voldspolitik.

Dette bør ændres således at alle udarbejder og kender en voldspolitik, der er aktiv og brugbar.

På foreningens hjemmeside vil der fra d. 11. januar være en konkurrence om voldspolitik. Intentionen er at skabe øget opmærksomhed og øget viden om voldspolitik og nødvendigheden af at aftale en voldspolitik.

Voldspolitik og krisehåndtering aftales på flere niveauer. Alle hovedMED-udvalg skal inden 1. april 2010 vedtage retningslinjer for forebyggelse og håndtering af vold, trusler om vold og chikane. I den forbindelse er det godt at få sikret en overordnet effektiv og klar krisehåndtering. Nogle få vigtige eksempler på dette er:

En direkte kontakt fra alle ansatte til psykologhenvisning via HR-afdelingen i kommunen, således at ingen ansatte er afhængige af, om den lokale leder er til stede, har forståelse for problemstillingen eller om den enkelte skole eller institution har tilstrækkelige økonomiske midler.

Ligeså er det vigtigt, at der er aftalt central håndtering af pressen, således at ledere har ro til at håndtere krisen på arbejdspladsen og ikke samtidig skal forsøge at håndtere pressehenvendelser, ligesom skadelidte skal beskyttes mod pressen.

På kreds niveau er det bl.a. hensigtsmæssigt at invitere skoleledere, tillidsrepræsentanter og sikkerhedsrepræsentanter til møde med repræsentanter for politiet og forvaltningen, da det er foreningens erfaring, at mange er meget usikre på, hvornår der er tale om overtrædelse af Straffeloven og hvad der sker ved politianmeldelse.

På arbejdspladsniveau er det vigtigt at tage udgangspunkt i at voldspolitik skal indeholde identificering af risici, forebyggelse og krisehåndtering for alle personalegrupper på arbejdspladsen.

Vær særligt opmærksom på, at alle hændelser, der ikke opfylder betingelserne for anmeldelse til politi og/eller arbejdsskadesforsikringen stadig skal registreres internt på arbejdspladsen. Registrering har meget stor betydning når det senere skal dokumenteres, f.eks. i forbindelse med en arbejdsskadessag, at der har været tale om udsættelse for flere tilfælde af ”mindre alvorlige” eksempler på vold og trusler (i daglig tale: ”riv og krads-skemaer”). De selv samme registreringer har stor betydning for det videre arbejde med at aflæse og evaluere vigtige forhold i skolens arbejdsmiljø og de ansattes risiko for at blive udsat for vold og trusler.

Herunder finder du eksempler på voldspolitik fra forskellige skoler.

Der er ikke taget stilling til hvorvidt de enkelte eksempler er dækkende, og de er alene ment som inspiration til jeres arbejde:

<http://si.br.skole.braedstrup.dk/Infoweb/Indhold/Om%20skolen/Voldspolitik.pdf>

Teksten kan ikke spænde over mere end en linje!

<http://www.langebaekskolen.dk/Infoweb/indhold/skolens%20udvikling/Voldspolitik.pdf>

Du kan på foreningens hjemmeside orientere dig yderligere om voldspolitik, ligesom vi gerne vil invitere dig til at deltage i konkurrencen om voldspolitik på www.dlf.org fra d. 11. januar til d. 22. januar.

Har du spørgsmål om vold, voldspolitik og andre problemstillinger i forbindelse med dette er du altid velkommen til at skrive til adressen: voldspolitik@dlf.org

Arbejdspladsvurdering

En god arbejdspladsvurdering (APV) er det bedste værktøj til systematisk at kortlægge problemer i arbejdsmiljøet samt at opstille handleplan og tidsplan for løsning af eventuelle problemer. Selvom det er 20 år siden, at APV'en blev obligatorisk for alle virksomheder, viser det sig desværre igen og igen at ca. 25 % af virksomhederne ikke har en APV, eller at den ikke opfylder de obligatoriske krav.

Arbejdstilsynet udgav i juli 2009 At-vejledning D.1.1 om arbejdspladsvurdering, der erstatter tidligere vejledning fra januar 2005. Vejledningen kan ses på:

http://www.at.dk/REGLER/At-vejledninger-mv/Arbejdets-udforelse/At-vejledninger-om-arbejdets-udforelse/D1-Arbejdspladsvurdering/D11-Arbejdspladsvurdering.aspx?sc_lang=da

Vejledningen bør være udgangspunkt for drøftelser på arbejdspladsen om, hvordan APV-arbejdet skal tilrettelægges. Kravene til virksomheden er klare:

- APV'en skal være skriftlig
- APV'en skal være tilgængelig
- APV-processen består normalt af 5 faser (identifikation og kortlægning, beskrivelse og vurdering, inddragelse af sygefravær, prioritering og handleplan samt opfølgning på handleplanen).
- Ledelse og medarbejdere skal samarbejde om hele APV-processen

Vestre Landsret har i en ny dom fastslået, at der var tale om en overtrædelse af arbejdsmiljøloven, da der i den pågældende sag ikke var udarbejdet en korrekt arbejdspladsvurdering. Der var alene udfyldt en tjekliste, som var tilgængelig på arbejdspladsen. Retten fastslog, at dette ikke opfyldte kravene til en APV, og der blev idømt en bøde på 10.000 kr.

For yderligere at understøtte arbejdet har Arbejdstilsynet udgivet vejvisere til bedre arbejdsmiljø. Arbejdsmiljøvejviser nr. 35 omhandler undervisningsområdet:

<http://www.at.dk/Arbejdspladsvurdering/Arbejdsmiljovejvisere/2009-35-Undervisning.aspx>

I vejviseren peger Arbejdstilsynet på de emner som de finder særlig vigtige at beskæftige sig med på undervisningsområdet. Herudover har arbejdstilsynet udarbejdet et forslag til en tjekliste som kan bruges på undervisningsområdet:

<http://www.at.dk/Arbejdspladsvurdering/Arbejdsmiljovejvisere/2009-35-Undervisning.aspx>

Man behøver ikke skulle starte forfra hver gang eller ”opfinde” nye spørgeskemaer.

På 3BAR'ernes Hjemmeside (som BAR U&F er en del af) findes der to meget enkle skemaer, som kan bruges til at komme i gang med APV arbejdet. Der er samtidig et overblik over processen.

http://www.arbejdsmiljoweb.dk/Sikkerhedsarbejdet/APV_ny/Materiale_om_APV/APV_ske_maer.aspx

På foreningens hjemmeside kan der også læses mere om APV:

<http://www.dlf.org/s%c3%a6rligt+for/sikkerhedsrepr%c3%a6sentanter/arbejdsmilj%c3%b8/arbejdspladsen/arbejdspladsvurdering>

Kampagne for at nedbringe støj.

Branchearbejdsmiljørådene for Undervisning & Forskning (BAR U&F) samt Social & Sundhed har iværksat en kampagne under overskriften STILLE! – ”sæt støjen på dagsorden i din daginstitution, SFO eller skole”. Kampagnen tog sin begyndelse i september 2009 og løber frem til udgangen af 2010. Kampagnen stiller hjælp til rådighed bl.a. i form af konsulentbesøg på skoler. Konsulent Niels Bang Hansen kan kontaktes på telefon 22 27 46 62 eller mail:

nielsbang.hansen@gmail.com

Der kan læses mere på www.stojweb.dk

Journalist John Peters er af branchearbejdsmiljørådene blevet bedt om at fortælle om arbejdet med at nedbringe støj. Nedenfor bringes to af hans artikler.

Støj – en blandet landhandel

Skoler, daginstitutioner og SFO'er er så forskelligt bygget, at niveau og kvalitet er som fra Vorbasse Marked til Rungsted Strandvej. Derfor findes der heller ingen standardløsninger til at nedbringe støjen. Men det er muligt at nå langt ved simple midler, viser en grundig gennemgang af en ganske almindelig børnehave/vuggestue i Holstebro.

Af John Peters

De færreste tænker vel egentlig over det, men forskellen i byggekvalitet, indretning og alderen på skoler, daginstitutioner og SFO'er, er forskellige som en forårsdag i maj og en stormende vinterdag. Vel egentlig meget logisk, for vi har jo bygget skoler i snart 200 år, og de første daginstitutioner begyndte at se dagens lys i starten af 1900-tallet. Vi har skoler – fx Samsøgade Skole i Århus, der er stort set er bygget i granit, en SFO'er i Nordjylland, hvor børnene har 6300 kvadratmeter – eller hvad der svarer til et almindeligt Bilkavarehus – og hvor pædagoger og medhjælpere kører på løbehjul for at komme fra spise og garderobefaciliteter til legeområdet, der ligger i den anden ende af skolen.

Nogle daginstitutioner er nedlagte, kommunale kontorer med alenlange gange, mens skoleelever andre steder sidder i mørnede barakker, hvor ruderne er ved at falde ud af råd i vindueskarmen. Derfor siger det næsten sig selv, at støjproblemer, der stadig udgør en væsentlig irritationsfaktor for både børn og voksne, skal løses individuelt. Og at der ikke er nogen standardløsninger – selv om der er standardregler for bekæmpelse af støj.

Branchesikkerhedsrådene Social & Sundhed og Undervisning & Forskning kører netop nu og til udgangen af næste år en landsdækkende støjkampagne, og vi har nærkigget på en ganske almindelig integreret daginstitution i Holstebro. Målet var at finde støjkilder og anvise relativt nemme og billige løsninger, der kan skabe et bedre arbejdsmiljø ved at nedbringe støjen.

Krøyerhaven – et lille børneparadis

Arbejdsmiljøkonsulenten Niels Bang Hansen er tilknyttet støjkampagnen, og noget af det første, der springer i øjnene i den blot 11 år gamle institution, er arkitektens ønske om at holde et høj æstetisk niveau i sin børnehave – og så funktionaliteten.

Der er bogstaveligt talt højt til loftet i Kryøerhaven, helt sikkert for at skabe så meget luft omkring børn og voksne som muligt. Men de højloftede lokaler er også svære at støjdampe, alene af den grund, at de støjabsorberende materialer sidder for langt fra støjkilden – der jo er nær gulvhøjde, og derfor ikke virker særligt effektivt.

Børnehaven Krøyerhaven er stilistisk et nydeligt stykke håndværk, men det høje loft med de bærende stolper i de store åbne rum og mange kanter, der mødes i 4-5 meters højde, er med til at øge det samlede lydindtryk. Altså mange store bare vægflader, er i virkeligheden en indbygget støjkilde. I alle rummene er der opsat støjabsorberende vægplader, og der er yderligere ophængt støjabsorberende plader, der som nævnt har den skavank, at de sidder for langt fra støjkilden.

- De støjabsorberende plader har i sig selv en positiv virkning, men kunne være anbragt på væggen, hvor de vil have en større effekt. Pladerne kan fås i mange farver, der faktisk kan tage sig helt pænt ud og skabe kulør i rummene i stedet for kridhvide, bare vægflader, siger Niels Bang Hansen.

De mange små detaljer

En temmelig almindelig støjkilde, er plastikkasser, hvor legetøjet og andre ting, bliver opbevaret, og i Krøyerhaven er alle de kasser, som børnene benytter udskiftet med kasser af strå, der jo ikke når samme høje lydniveau, når de hives ud og ind ad reolerne og tømmes på gulvet.

På nogle af de støjabsorberende vægplader, der når ned i ca. to meters højde, er der ophængt en stribe børnetegninger og fotos af børnene, og det er et gennemgående problem i mange daginstitutioner, fordi personalet af gode grunde ikke er lydekspertes, og ikke tænker over, at blokeringen af de lydabsorberende materialer kan have en negativ virkning.

Til gengæld er børnehaven i Holstebro prydet med mange opslagstavler, tæpper på gulvene, og et enkelt legebord, der har linoleum på overfladen og hjul under benene, så det kan flyttes uden at lyde som en udtjent sporvogn.

Men en del af de legeborde, der står i alle stuerne, er af hårde, glatte materialer, hvor der godt nok bliver lagt en voksdug hen over, når børnene skal lege ved det, men et tyndt stykke filt under dugen, vil have en næsten magisk effekt, mener Niels Bang Hansen.

- Et stykke voksdug kan tage en del af støjen fra legeaktiviteterne, men ved at købe et billigt, tyndt stykke filt, kan støjen faktisk elimineres til stort set ingenting.

Et smukt hus, der kan fungere bedre

Omgivelserne i Krøyerhaven er grønne med mange små hjemmelavede bakker, stier, gemmesteder og rigeligt med plads, og der er ingen tvivl om, at udeomgivelserne er indbydende for både store og små.

Her har anlægsgartneren og personalet tænkt sig rigtigt godt om, men de har jo været uden indflydelse på den arkitektur, der kolliderer med funktionaliteten – godt illustreret allerede i indgangspartiet, der tager sig nydeligt ud, men som med sine store glasflader er med til at hæve støjniveauet.

Ellers har personalet i Krøyerhaven gjort alt det rigtige for at få et bedre og mere behageligt arbejdsmiljø: Der er dupper under stolene, mange små tæpper rundt omkring i institutionen, opslagstavler på væggene og under gennemgangen i børnehaven, er der en stille baggrundsstøj, der ikke virker generende. Faktisk udtrykker mange forældre, at der er et mere behageligt lydniveau i Krøyerhaven end i andre institutioner, hvor de har haft børn gående. Men det er tydeligt, at børnene mangler et par steder i huset, hvor der er ro og fred, og hvor de kan søge hen, hvis de bliver trætte af deres medfællers høje stemmer og for meget tumult.

Men det er personalet opmærksomme på, og det er et punkt, som børnehaven arbejder på at få udbedret. Her kan nogle flytbare og fleksible skillevægge være med til at skabe små, stille oaser, og det er et punkt som personalet vil arbejde videre med på en pædagogisk dag i nær fremtid, hvor hele børnemiljøet bliver taget under behandling.

Simple løsninger kan dæmpe støjen

Akustik og lyd i det hele taget, er vanskeligt at forstå for mennesker uden forudsætninger, og derfor er der også mange firmaer, der tilbyder bl.a. måling af støjniveau, efterklangstider og andre generende lydfænomener.

Men institutionerne kan med udgangspunkt i Krøyerhaven faktisk selv gøre en del for at mindske støjen, uden at det koster alverden. Her følger nogle enkle løsningsforslag, som umiddelbart kan bruges.

Af John Peters

Støj fra vægge:

Flade og glatte overflader er en født støjkilde, og ved at begrænse arealet, kan lyden dæmpes betragteligt.

Umiddelbart er der to løsningsmodeller, nemlig en kreativ og en rent ”teknisk”.

Tager vi den første model, kan institutionen indkøbe gipsplader, hvor bagsiden er beklædt med glasuld og montere dem på væggen, så de når hele vejen rundt i lokalet. Og bruge dem som frise, hvor børnene kan male med akvarelfarver. Denne løsning er oplagt at bruge en forældrearbejdsdag på, især hvis der er håndværkere blandt forældrene. Denne løsning vil koste omkring 5.000 kr. Samme pris vil den ”tekniske” løsning koste, og den går ud på at indkøbe færdigproducerede standardplader, der er lavet til at absorbere lyden. Også denne løsning er rent ”gør det selv”, men det er nok en god idé at få koblet teknikerne fra Teknisk Forvaltning på opgaven, så man undgår fejl undervejs i processen.*

Beregningerne er baseret på en traditionel stue på ca. 40 kvadratmeter.

Støj fra rummet:

Igen er de glatte, bare flader den store skurk i støjproduktionen, og linoleum på gulvet og masser af løse tæpper er en god støjbekæmper. Men også borde med hårde overflader kan med god effekt støjdæmpes – og en voksdug gør det ikke alene. Men hvis institutionen indkøber en rulle tyndt og slidstærkt filt, som lægges under voksdugen, er effekten pæn stor. Prisen varierer alt efter om filten skal monteres fast på bordene, eller lægges på, når bordet tages i brug, men til et bord på 2 x 2 meter vil det i gennemsnit koste omkring 300 kr.

Små, stille oaser

Vi har alle sammen brug for at hvile ørene i løbet af dagen, og stille kroge og hjørner, hvor børnene kan slappe af og nyde en bog eller bare sidde og filosofere over tilværelsens mange facetter, er erfaringsmæssigt en mangelvare i danske daginstitutioner. Men også det problem kan løses ved en fleksibel løsning, nemlig mobile skillevægge med påmonterede hjul.

Igen varierer priserne fra de helt tjekkede løsninger med indbygget lyd og lys, til de mere ydmyge og ordinære skillevægge beklædt med hessian. Den sidste løsning koster omkring 1.500 kr. for en skillevæg på 3x2 meter. To til tre skillevægge burde kunne skabe de stille hvilesteder.

Endelig skal beregningen tages med et vist forbehold. Der kan være installationer, hvor det er nødvendigt at bruge autoriserede håndværkere for at opnå en god effekt, og da daginstitutioner jo er forskellige, bygget over en periode på 75-80 år og senere renoveret og udbygget, er der mange ukendte faktorer der kan spille ind.

* Kilde: Akustikvirksomheden Ecophon